

Kontrola przedsiębiorcy

Autorzy: Rafał Blicharz (red.)

Książka stanowi pierwsze kompleksowe opracowanie kontroli w polskim systemie prawnym. Składa się z dwóch zasadniczych części. Pierwsza poświęcona jest regulacji postępowania kontrolnego na poziomie przepisów *lex generalis*, natomiast część druga poświęcona jest przepisom szczególnym (*lex specialis*). Pomimo skomplikowanej materii, napisana jest przystępnym językiem, a prowadzone wywody zachowują przejrzystość. Opracowanie nie tylko odnosi się do tekstu normatywnego, ale także zawiera przegląd orzecznictwa i wyrażanych w doktrynie poglądów. Czytelnik po lekturze książki powinien mieć pełen obraz procedury kontrolnej nad szeroko rozumianym przedsiębiorcą oraz praw i obowiązków wszystkich uczestników tego procesu. Autorzy nie ograniczyli się tylko do syntezy wiedzy z zakresu kontroli, ale także poddają analizie spotykane w praktyce i teorii problemy prawne towarzyszące lub występujące w czasie kontroli przedsiębiorcy:

- teksty normatywne,
- orzecznictwo,
- poglądy doktryny,
- kontrowersyjne regulacje,
- propozycje wykładni i rozwiązań problemów prawnych występujących w związku z kontrolą przedsiębiorcy.

Autorzy książki to praktycy i wykładowcy uniwersyteccy z całego kraju.

Spis treści:

Wstęp 11

DZIAŁ I

KONTROLA PRZEDSIĘBIORCY W ŚWIETLE REGULACJI *LEX GENERALIS*

Rozdział I

Normatywne i aksjologiczne podstawy kontroli – Michał Kania 15

1. Informacje ogólne 15
2. Pojęcie kontroli 17
3. Funkcje kontroli 20
4. Kontrola w świetle norm i wartości konstytucyjnych 22

Rozdział II

Kontrola a instytucje pokrewne – Agnieszka Ziółkowska 29

1. Informacje ogólne 29
2. Postępowanie wyjaśniające 33
3. Kontrola 37
4. Nadzór 46

Rozdział III

Pojęcie przedsiębiorcy – Andrzej Powalowski, Mirosław Pawełczyk 57

1. Informacje ogólne (*Mirosław Pawełczyk*) 57
2. Klasyfikacja przedsiębiorców (*Andrzej Pawłowski*) 59
- 2.1. Klasyfikacja według kryterium podmiotowego 59

2.1.1. Przedsiębiorca – osoba fizyczna	59
2.1.2. Przedsiębiorca – osoba prawna	64
2.1.3. Przedsiębiorca – jednostka organizacyjna bez osobowości prawnej	67
2.2. Przedsiębiorca w ujęciu materialnym i formalnym	70
2.3. Inne kryteria klasyfikacji przedsiębiorców	71
2.3.1. Kryterium własnościowe	71
2.3.2. Kryterium miejsca wykonywania działalności gospodarczej	72
2.3.3. Kryterium wielkości przedsiębiorcy	73
2.4. Podział przedsiębiorców według kryterium normatywnego	74
3. Wykonywanie działalności gospodarczej we własnym imieniu jako cecha funkcjonalna przedsiębiorcy (<i>Andrzej Pawłowski</i>)	76
3.1. Wykonywanie działalności gospodarczej jako cecha przedsiębiorcy	76
3.2. Wykonywanie działalności gospodarczej we własnym imieniu	77
4. Działalność gospodarcza jako element konstrukcji przedsiębiorcy (<i>Andrzej Pawłowski</i>)	79
4.1. Zakres przedmiotowy działalności gospodarczej	79
4.2. Zarobkowy cel i charakter działalności gospodarczej	85
4.3. Zorganizowanie działalności gospodarczej	88
4.4. Ciągłość działalności gospodarczej	90
4.5. „Ukierunkowanie” działalności gospodarczej	93
5. Organ administracji publicznej jako organ kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy (<i>Mirosław Pawełczyk</i>)	94

Rozdział IV

Postępowanie kontrolne (regulacja ogólna – *lex generalis*) – *Rafał Blicharz* 101

1. Informacje ogólne (<i>Rafał Blicharz</i>)	101
2. Zasady ogólne postępowania kontrolnego (<i>Rafał Blicharz</i>)	103
3. Postępowanie kontrolne – przebieg kontroli (<i>Katarzyna Pokryszka</i>)	109
3.1. Wszczęcie kontroli	109
3.1.1. Informacje ogólne	109
3.1.2. Zawiadomienie o zamiarze wszczęcia kontroli	110
3.1.3. Wszczęcie kontroli bez zawiadomienia	112
3.2. Czas i miejsce kontroli oraz przerwa w postępowaniu kontrolnym	116
3.2.1. Miejsce przeprowadzania czynności kontrolnych	116
3.2.2. Czas trwania kontroli	117
3.2.3. Przerwa w biegu kontroli	125
3.2.4. Wyjątki od określonych w ustawie SDG limitów czasu kontroli	126
3.3. Dokumenty organu kontroli i czynności kontrolne	127
3.3.1. Dokumenty niezbędne do wszczęcia i prowadzenia kontroli	127
3.3.2. Czynności kontrolne	129
3.4. Wielość kontroli i zbieg kontroli	130
3.5. Prawa i obowiązki kontrolowanego przedsiębiorcy	131
3.5.1. Pouczenie o prawach i obowiązkach kontrolowanego przedsiębiorcy	131
3.5.2. Prawa kontrolowanego przedsiębiorcy	133
3.5.3. Obowiązki kontrolowanego przedsiębiorcy	136
3.5.4. Konsekwencje naruszenia praw przedsiębiorców podczas prowadzenia kontroli	137
4. Środki ochrony prawnej (<i>Anna Holda-Wydrzyńska</i>)	138
4.1. Informacje ogólne	138
4.2. Sprzeciw	140

4.2.1. Zakres przedmiotowy	140
4.2.2. Zakres podmiotowy	144
4.2.3. Wymagania formalne i sposoby wniesienia sprzeciwu	145
4.2.4. Termin wniesienia sprzeciwu	148
4.2.5. Przywrócenie terminu do wniesienia sprzeciwu	150
4.2.6. Wszczęcie postępowania w sprawie sprzeciwu	152
4.2.7. Skutki wniesienia sprzeciwu	153
4.2.8. Zabezpieczenie dowodów	158
4.2.9. Rozstrzygnięcie sprzeciwu	159
4.2.10. Doręczenie postanowienia	160
4.3. Zażalenie	162
4.4. Skarga do sądu administracyjnego	166
5. Zakończenie kontroli (<i>Anna Hołda-Wydrzyńska</i>)	177
5.1. Informacje ogólne	177
5.2. Protokół pokontrolny	179
5.3. Zastrzeżenia do protokołu	186
5.4. Wpis do książki kontroli	188
6. Szczegółne uprawnienia kontrolne organów wykonawczych gminy (<i>Anna Hołda-Wydrzyńska</i>)	194
6.1. Informacje ogólne	194
6.2. Zawiadomienie właściwych organów kontrolno-nadzorczych	198
6.3. Decyzja wstrzymująca wykonanie działalności gospodarczej	202

Dział II

Kontrola przedsiębiorcy w świetle regulacji *lex specialis*

Rozdział I

Kontrola Najwyższej Izby Kontroli – *Ewa Przeszło* 211

1. Informacje ogólne	211
2. Kryteria kontroli NIK	212
3. Struktura organizacyjna NIK	214
4. Zadania NIK	216
5. Postępowanie kontrolne NIK	218
6. Środki ochrony prawnej	223

Rozdział II

Kontrola podatkowa – *Jadwiga Glumińska-Pawlic* 225

1. Informacje ogólne	225
2. Organy kontroli podatkowej	225
3. Wszczęcie kontroli podatkowej	227
4. Miejsce przeprowadzania czynności kontrolnych	230
5. Uprawnienia organu kontroli oraz kontrolowanego	231
6. Protokół kontroli	233
7. Termin zakończenia kontroli	234
8. Podsumowanie	234

Rozdział III

Kontrola skarbowa – *Ewa Przeszło* 237

1. Informacje ogólne	237
2. Zakres kontroli skarbowej	239

- 3. Organy kontrolne 241
- 4. Postępowanie kontrolne 243

Rozdział IV

Kontrola w prawie pracy – Urszula Torbus 249

- 1. Informacje ogólne 249
- 2. Kontrola przedsiębiorcy przez Państwową Inspekcję Pracy 250
 - 2.1. Pozycja ustrojowa Państwowej Inspekcji Pracy 250
 - 2.2. Kontrola przedsiębiorcy przez Państwową Inspekcję Pracy a zasady kontroli przedsiębiorców wynikające z ustawy o swobodzie działalności gospodarczej 251
 - 2.3. Podmioty podlegające kontroli 254
 - 2.4. Zakres kontroli i osoby ją przeprowadzające 256
 - 2.5. Współpraca z innymi podmiotami 260
 - 2.6. Przebieg kontroli 262
 - 2.6.1. Czynności wstępne 262
 - 2.6.2. Przeprowadzenie kontroli 264
 - 2.6.3. Zakończenie kontroli 267
 - 2.6.4. Środki prawne inspektorów pracy 270
 - 2.6.5. Pozostałe skutki naruszeń przepisów prawa 276
- 3. Kontrola przedsiębiorcy przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych 279
 - 3.1. Informacje ogólne 279
 - 3.2. Zasady kontroli przeprowadzanej przez ZUS 280
 - 3.3. Przebieg kontroli 284

Rozdział V

Kontrola nad rynkiem kapitałowym – Rafał Blicharz 291

- 1. Komisja Nadzoru Finansowego jako organ administracji publicznej 291
 - 1.1. Informacje ogólne 291
 - 1.2. Podstawy prawne działania Komisji 293
 - 1.3. Skład Komisji 294
- 2. Zakresy kontroli Komisji Nadzoru Finansowego 296
 - 2.1. Zakres podmiotowy 296
 - 2.2. Zakres przedmiotowy 299
- 3. Postępowanie kontrolne Komisji 301
 - 3.1. Informacje ogólne 301
 - 3.2. Przebieg postępowania kontrolnego 303
- 4. Środki ochrony prawnej w postępowaniu kontrolnym KNF 314

Rozdział VI

Kontrola zamówień publicznych – Ewa Przeszło 319

- 1. Informacje ogólne 319
- 2. Podmiot kontrolowany 320
- 3. Organy kontrolujące 322
- 4. Postępowanie kontrolne Prezesa UZP 330
 - 4.1. Kontrola doraźna 331
 - 4.2. Kontrola uprzednia zamówień współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej 333
- 5. Postępowanie odwoławcze prowadzone przez Krajową Izbą Odwoławczą 336
- 6. Rola sądu okręgowego jako podmiotu uprawnionego do rozstrzygnięcia skargi 354

Rozdział VII

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów jako organ kontroli przestrzegania reguł ochrony konkurencji – *Mirosław Pawełczyk* 361

1. Informacje ogólne 361
2. Status prawny Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów 369
3. Organizacja i funkcjonowanie krajowego organu kontroli antymonopolowej 373
4. Kompetencje krajowego organu antymonopolowego 379
5. Specyfika postępowania przed Prezesem UOKiK – tzw. postępowanie hybrydowe 382
6. Rodzaje postępowań w trybie ustawy antymonopolowej 384
7. Czynności kontrolne Prezesa UOKiK 385

Rozdział VIII

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki jako organ kontrolny działalności przedsiębiorstw sektora energetycznego – *Mirosław Pawełczyk* 393

1. Informacje ogólne 393
2. Status prawny Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki 394
3. Kontrola Prezesa URE nad przedsiębiorstwami energetycznymi 400
4. Postępowanie przed Prezesem URE w zakresie czynności kontrolnych nad działalnością przedsiębiorców energetycznych 404
5. Kontrola przedsiębiorstw energetycznych jako instrument przeciwdziałania nielegalnemu poborowi energii 408

Rozdział IX

Inspekcja Handlowa – *Beata Sagan* 411

1. Informacje ogólne 411
2. Organ kontroli 412
3. Zakres kontroli 416
 - 3.1. Kontrola legalności i rzetelności działania przedsiębiorców 417
 - 3.2. Kontrola produktów i usług 418
 - 3.3. Czas trwania kontroli 425
4. Postępowanie kontrolne 426
 - 4.1. Informacje ogólne 426
 - 4.2. Przebieg postępowania 427
 - 4.3. Prawa i obowiązki kontrolowanego 432
5. Środki ochrony prawnej 434

Rozdział X

Inspekcja Ochrony Środowiska – *Grzegorz Dobrowolski* 435

1. Informacje ogólne 435
2. Podstawy prawne 437
3. Postępowanie kontrolne IOŚ 440
4. Konsekwencje prawne postępowania kontrolnego 442

Rozdział XI

Kontrola w partnerstwie publiczno-prywatnym – *Michał Kania* 449

1. Informacje ogólne 449
2. Uprawnienia kontrolne podmiotu publicznego wobec partnera prywatnego 455
3. Kontrola zewnętrzna sprawowana nad podmiotami publicznymi 461

- 4. Sądowa kontrola w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego 463
- 5. Pozostałe formy kontroli w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego 466

Rozdział XII

Kontrola regionalnych izb obrachunkowych – Ewa Przeszło 469

- 1. Informacje ogólne 469
- 2. Zakresy działania RIO 472
- 3. Struktura organizacyjna RIO 473
- 4. Postępowanie kontrolne RIO 477
- 5. Środki ochrony prawnej 479

Rozdział XIII

Kontrola przedsiębiorcy przez organy ścigania karnego – Jarosław Zagrodnik 481

- 1. Informacje ogólne 481
- 2. Kontrola przedsiębiorcy przez prokuratora 486
 - 2.1. Przeszukanie 489
 - 2.2. Procesowa kontrola korespondencji, przesyłek, danych telekomunikacyjnych oraz danych elektronicznych 496
 - 2.3. Procesowa kontrola i utrwalanie rozmów oraz innych przekazów informacji (podsluch procesowy 500
- 3. Kontrola przedsiębiorcy przez Policję 505
- 4. Kontrola przedsiębiorcy przez Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego 521
- 5. Kontrola przedsiębiorcy przez Centralne Biuro Antykorupcyjne 525

O Autorach 545